

RETTENS DOM (Fjerde Udvidede Afdeling)

21. marts 2001 *

I sag T-69/96,

Hamburger Hafen- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, Hamburg (Tyskland),

Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe eV, Hamburg,

og

Unternehmensverband Hafen Hamburg eV, Hamburg,

ved Rechtsanwälte E.A. Undritz og G. Schohe, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved P.F. Nemitz, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutninger, meddelt den nederlandske regering den 25. oktober og den 6. december 1995, vedrørende den påtænkte statsstøtte nr. 618/95 og nr. 484/95,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, V. Tiili, og dommerne P. Lindh, R.M. Moura Ramos, J.D. Cooke og P. Mengozzi,
justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 28. juni 2000,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- ¹ Ved skrivelse af 28. april 1995 gav de nederlandske myndigheder Kommissionen meddelelse om en påtænkt statsstøtte registreret som nr. 484/95. Ved skrivelse af 6. december 1995 gav Kommissionen myndighederne meddelelse om, at den ikke

havde noget at indvende imod statsstøtten. Denne beslutning var blevet truffet den 20. september 1995, efter at Kommissionen hos de nederlandske myndigheder havde modtaget yderligere oplysninger vedrørende den påtænkte støtte.

- 2 Støtte nr. 484/95 bestod i et direkte tilskud på 241 000 ECU til virksomheden NS Cargo, som skulle lette købet af to vognsæt på 20 jernbanevogne til brug for kombineret varetransport. Støttens formål var at udvikle den kombinerede transport ad jernbane/landevej, navnlig på strækningen Rotterdam-Prag.

- 3 Ved skrivelse af 27. juni 1995 gav de nederlandske myndigheder Kommissionen meddelelse om et nyt statsstøtteprojekt bestående i en almindelig støtteordning, der også skulle tjene til investeringer i materiel til brug for den kombinerede transport ad jernbane/landevej. Dette støtteprojekt blev registreret som nr. 618/995, og ved skrivelse af 25. oktober 1995 rettet til den nederlandske regering gav Kommissionen meddelelse om sin beslutning om ikke at rejse indvendinger imod nævnte støtte.

- 4 Støtte nr. 618/95 bestod i direkte tilskud med et beløb på i alt 960 000 ECU, som i 1995 og 1996 skulle ydes til aktive virksomheder på området for kombineret transport ad jernbane/landevej.

- 5 Såvel i skrivelsen af 25. oktober 1995 som i skrivelsen af 6. december 1995 begrundede Kommissionen beslutningerne (herefter de »anfægtede beslutninger«) således: »Disse støtteforanstaltninger indgår som led i den fælles intermodale politik og er navnlig i overensstemmelse med den faste målsætning for den fælles transportpolitik, nemlig at udvikle den kombinerede transport, herunder via offentlig medvirken i investeringer i specialiseret materiel.« I forlængelse heraf udtales det i skrivelserne, at beslutningerne med tilladelse havde hjemmel i

artikel 3, stk. 1, litra e), i Rådets forordning (EØF) nr. 1107/70 af 4. juni 1970 om støtte, som ydes inden for sektoren for transporter med jernbaner, ad landeveje og sejlbare vandveje (EFT 1970, II, s. 309), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3578/92 af 7. december 1992 (EFT L 364, s. 11).

- 6 Artikel 3, nr. 1, litra e), i forordning nr. 1107/70 bemyndigede medlemsstaterne til indtil den 31. december 1995 at træffe foranstaltninger til koordinering af transportformerne, der indebar ydelse af støtte i henhold til EF-traktatens artikel 77 (nu artikel 73 EF), forudsat at foranstaltningerne ydedes midlertidigt og havde til formål at lette udviklingen af kombineret transport, og navnlig vedrørte »investeringer i transportmateriel, der er specielt udformet med henblik på kombineret transport og udelukkende anvendes dertil«.
- 7 Sagsøgeren Hamburger Hafen- und Lagerhaus (herefter »HHLA«) er et selskab, der driver virksomhed med omladning og oplagring af varer i Hamburgs havn.
- 8 Sagsøgerne Unternehmensverband Hafen Hamburg (herefter »UVHH«) og Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe (herefter »ZDS«) er brancheorganisationer, som repræsenterer den tyske havnevirksomheds interesser.
- 9 Virksomheden NS Cargo, der er modtager af støtte nr. 484/95, er datterselskab af den nederlandske jernbanevirksomhed Nederlandse Spoorwegen (herefter »NS«). Selskabet driver virksomhed med varetransport.
- 10 I september 1995 fik HHLA via pressen kendskab til den nederlandske regerings støtteprojekter. Den 23. oktober 1995 satte deres advokat sig i forbindelse med

Kommissionen for at få opklaret, om projekterne var blevet meddelt. Ved skrivelse af 28. november 1995 indbragte HHLA en klage over de to støtteprojekter, hvorved man krævede aktindsigt vedrørende proceduren angående de nævnte projekter samt indledning af proceduren ifølge EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF).

- 11 Efter en telefonsamtale med en ansat ved Kommissionen den 29. november 1995 fik HHLA's advokat kendskab til, at den pågældende støtte var blevet erklæret for forenelig med fællesmarkedet, og at man derfor ikke havde indledt proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2.

- 12 Efter den 1. december 1995 henvendte HHLA sig adskillige gange til Kommissionen for at få den til at sende sagsøgeren teksten til alle beslutninger vedrørende de omhandlede støtteprojekter, ligesom man ved skrivelse af 4. februar 1996 opfordrede Kommissionen til at handle i den i EF-traktatens artikel 175 (nu artikel 232 EF) forudsatte betydning. Den 8. marts 1996 tilstillede Kommissionen HHLA en kopi af de to beslutninger rettet til den nederlandske regering vedrørende statsstøtteprojekterne nr. 484/95 og nr. 618/95.

- 13 Kommissionen nægtede aktindsigt vedrørende andre dokumenter. Støtteprojekterne og de anfægtede beslutninger er ikke blevet offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Retsforhandlinger

- 14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 13. maj 1996 har sagsøgerne anlagt nærværende sag.

- 15 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 1. oktober 1996 har sagsøgte rejst formalitetsindsigelse i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement vedrørende beslutningen angående støtte nr. 618/95.
- 16 Den 13. december 1996 har sagsøgerne fremsat bemærkninger vedrørende formalitetsindsigelsen.
- 17 Ved kendelse af 4. august 1997 har Retten besluttet at henskyde formalitetsindsigelsen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.
- 18 Den 8. august 1997 opfordrede Retten parterne til at besvare visse spørgsmål.
- 19 Den 20. juni 2000 anmodede sagsøgerne Retten om at give dem tilladelse til at vedlægge sagens akter en rapport udarbejdet af Planco Consulting GmbH den 19. juni 2000 vedrørende det aktuelle forhold mellem den indre trafik fra og til højsøhavnene på den ene side og konkurrencen mellem højsøhavnene på den anden side.
- 20 Den 21. juni 2000 besluttede formanden for Fjerde Udvidede Afdeling at vedlægge sagens akter det nævnte dokument.
- 21 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Fjerde Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling.

- 22 Parterne afgav mundtlige indlæg og besvarede det mundtlige spørgsmål fra Retten under retsmødet den 28. juni 2000.

Parternes påstande

- 23 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

— De anfægtede beslutninger annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 24 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises, for så vidt som den angår støtte nr. 618/95.

— Sagen afvises, eller Kommissionen frifindes, for så vidt som sagen angår støtte nr. 484/95.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 25 Ifølge Kommissionen er sagsøgerne ikke individuelt berørt af beslutningen vedrørende støtte nr. 618/95. Herved anfører Kommissionen, at den omhandlede støtteforanstaltning i realiteten etablerede en almindelig støtteordning. Kommissionens beslutning vedrørende støtte nr. 618/95 stifter følgelig retsvirkning i relation til en abstrakt afgrænset personkreds. Dette ses navnlig af fjerde afsnit i skrivelsen af 25. oktober 1995, der beskriver støttemodtagerne som »private juridiske personer med hjemsted i Nederlandene, der erhvervsmæssigt og med henblik på at udføre kombineret transport benytter transportmateriel, som de ejer«.
- 26 Desuden er sagsøgerne ikke umiddelbart berørt af beslutningen vedrørende støtte nr. 618/95. Her anfører Kommissionen, at dens beslutning ikke berører nogen af de potentielle støttemodtagere umiddelbart, eftersom den reelle ydelse af støtte under en almindelig støtteordning kun finder sted via en beslutning truffet af de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat. Følgelig kunne sagsøgerne heller ikke være umiddelbart berørt af Kommissionens beslutning, selv om de beviste, at de konkurrerede direkte med de potentielle støttemodtagere.
- 27 Endvidere gør Kommissionen gældende, at sagsøgerne tillige ikke konkurrerer med de potentielle modtagere under støtteordningen. Herved fremhæver den, at sagsøgerne alene interesserer sig for rent havnemæssige aktiviteter, navnlig omladning og oplagring af varer, mens de potentielle modtagere under støtteordningen er transportvirksomheder.

- 28 Kommissionen anfægter tillige, at sagen kan fremmes til påkendelse i realiteten, for så vidt som den angår beslutningen vedrørende støtte nr. 484/95. Kommissionen gør især gældende, at der ikke foreligger noget direkte og aktuelt konkurrenceforhold mellem sagsøgerne på den ene side og støttemodtageren, virksomheden NS Cargo, på den anden side. Ifølge Kommissionen er alene virksomhederne med transportaktiviteter mellem Rotterdam og Prag i forbindelse med den omtvistede støtte konkurrenter til NS Cargo. Kommissionen bemærker, at sagsøgerne på ingen måde har godtgjort, hvori den konkurrencemæssige skade, de har lidt på grund af den pågældende støtte, består. Følgelig kan de ikke betragtes som »interesserede parter« i den betydning, som forudsættes i traktatens artikel 93, stk. 2.
- 29 Ifølge sagsøgerne skal HHLA betragtes som »interesseret part« efter betydningen i traktatens artikel 93, stk. 2, og er derfor individuelt berørt af de anfægtede beslutninger. Herved fremhæver de, at på grund af den fleksible mobilitet, som ifølge opfattelsen hos såvel rederierne som speditørerne i det indre Europa karakteriserer omladningen i de forskellige højsøhavne mellem Hamburg og Le Havre, konkurrerer HHLA med de omladningsfirmaer, som arbejder i Rotterdams havn. Disse virksomheder er forenet i selskabet Europe Combined Terminal (herefter »ECT«). Modtageren af den omtvistede støtte er reelt ECT, ikke NS Cargo eller de øvrige transportvirksomheder, som opererer med hjemsted i Rotterdam. Hvad angår støtte nr. 618/95 er der reelt ikke tale om en almindelig støtteordning, men om en enkeltstående økonomisk hjælp, som ECT er modtager af. Transportvirksomhederne er kun mellemmand, idet konkurrencefordelene skal gå til omladningsfirmaerne. Herved fremhæver sagsøgerne, at NS Cargo ejer 10% af ECT's kapital.
- 30 Sagsøgerne finder også, at HHLA er umiddelbart berørt af de anfægtede beslutninger. Disse medførte navnlig en direkte fordel for ECT, da rederierne og speditørerne som oftest vælger Rotterdams havn på grund af de omkostnings-

besparelser, der er opnået af de transportvirksomheder, som opererer fra nævnte havn, som følge af den omtvistede støtte. Derfor medførte de anfægtede beslutninger en direkte skade for de omladningsvirksomheder, som opererer i de med Rotterdams havn konkurrerende havne, f.eks. Hamburgs havn. Den omstændighed, at de nederlandske myndigheder også senere måtte yde en vis støtte, ændrer intet herved, fordi det, for det første, var sikkert, at de nederlandske myndigheder ville udbetale den af Kommissionen tilladte støtte, og for det andet fordi udbetalingskriterierne allerede var fastsat detaljeret og bindende af Kommissionen.

31 Herefter gør sagsøgerne den opfattelse gældende, at UVHH og ZDS også på deres side må betragtes som individuelt og umiddelbart berørt af de anfægtede beslutninger i deres egenskab af brancheorganisationer for de konkurrerende støttemodtagere.

32 De tilføjer, at selv om Retten måtte fastslå, at støtte nr. 618/95 er en almindelig støtteordning, gælder det ikke desto mindre, at sagen bør fremmes til realitetspåkendelse hvad angår UVHH og ZDS. De anfører herved, at foreninger ifølge fast retspraksis har søgsmålsret, selv om den anfægtede retsakt er almen gyldig. På dette punkt henviser sagsøgerne til, at det er tilstrækkeligt, at den omtvistede retsakt berører en forening i dens rolle som privilegeret forhandlingspartner for Kommissionen, for at foreningen kan rejse annullations-søgsmål. I medfør af den kontradiktionsret, som ifølge retspraksis gælder under sagsbehandlingen vedrørende statsstøtte, ville sådanne foreninger have ret til at fremsætte bemærkninger til Kommissionen, før den traf de omtvistede beslutninger.

33 Endelig udtaler sagsøgerne, at denne annullationssag er det eneste retsmiddel, som er til deres rådighed for at anfægte den omtvistede støtte. De kan navnlig

ikke anfægte de retsakter, som giver ret til udbetaling af støtten, for de nederlandske domstole, når henses til den uoverstigelige vanskelighed ved at opnå oplysninger vedrørende de pågældende retsakter.

Rettens bemærkninger

- 34 I henhold til EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230, stk. 4 EF) kan en fysisk eller juridisk person kun anlægge sag til prøvelse af en beslutning, der er rettet til en anden person, såfremt beslutningen berører ham umiddelbart og individuelt. Da de anfægtede beslutninger er rettet til den nederlandske regering, skal det undersøges, om disse berører sagsøgerne individuelt.
- 35 Det følger af fast retspraksis, at andre personer end en beslutnings adressater kun vil kunne påstå, at de berøres individuelt, hvis denne beslutning rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten (Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1963, s. 411, org.ref.: Rec. s. 197, på s. 223, og af 28.1.1986, sag 169/84, Cofaz m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 391, præmis 22, Rettens dom af 15.9.1998, sag T-11/95, BP Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 3235, præmis 71, og af 15.12.1999, forenede sager T-132/96 og T-143/996, Freistaat Sachsen m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3663, præmis 83).
- 36 På området for kontrol med statsstøtte må der i traktatens artikel 93 skelnes mellem på den ene side den indledende undersøgelse, der behandles i stk. 3, og

som alene har til formål at gøre det muligt for Kommissionen af danne sig en umiddelbar opfattelse med hensyn til den omhandlede støttes fuldstændige eller delvise forenelighed, og på den anden side undersøgelsesfasen i artikel 93, stk. 2. Det er alene i forbindelse med denne, der har til formål at gøre det muligt for Kommissionen at få fuldstændigt kendskab til samtlige sagens omstændigheder, at traktaten pålægger Kommissionen en forpligtelse til at give de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger (Rettens dom af 16.9.1998, sag T-188/95, Waterleiding Maatschappij mod Kommissionen, Sml. II, s. 3713, præmis 52).

- 37 Når Kommissionen uden at indlede proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2, på grundlag af samme artikels stk. 3 konstaterer, at en støtte er forenelig med fællesmarkedet, kan de interesserede parter, der er indrømmet disse processuelle garantier, kun opnå, at de respekteres, hvis de har adgang til at indbringe Kommissionens beslutning for Fællesskabets retsinstanser (Domstolens dom af 19.5.1993, sag C-198/91, Cook mod Kommissionen, Sml. I, s. 2487, præmis 23, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 17, samt dommen i sagen Waterleiding Maatschappij mod Kommissionen, præmis 53). Derfor admitterer Domstolen og Retten en sag anlagt af en interesseret part i traktatens artikel 93, stk. 2's forstand, hvori der påstås annullation af en beslutning truffet i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3, når den interesserede part ved anlæggelsen af sagen søger at sikre de processuelle rettigheder, han har i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2 (dommen i sagen Cook mod Kommissionen, præmis 23-26, og i sagen Matra mod Kommissionen, præmis 17-20, samt i sagen Waterleiding Maatschappij mod Kommissionen, præmis 53).

- 38 I det foreliggende tilfælde blev de to anfægtede beslutninger truffet på grundlag af traktatens artikel 93, stk. 3, uden at Kommissionen indledte den formelle procedure efter artikel 93, stk. 2. Sagsøgerne har tillige i stævningen påstået annullation af de anfægtede beslutninger under henvisning til, at Kommissionen ikke i denne sag indledte den nævnte procedure. Sagsøgerne er nemlig af den opfattelse, at det var nødvendigt at indlede proceduren, når der ved en første

bedømmelse af den pågældende støtte var fremkommet alvorlig tvivl om støttens forenelighed med fællesmarkedet.

- 39 Efter det anførte vil sagsøgerne derfor være at anse for direkte og individuelt berørt af de anfægtede beslutninger, hvis det konstateres, at de kan anses for interesseret part i traktatens artikel 93, stk. 2's forstand.
- 40 Ifølge fast retspraksis er de interesserede parter som forudsat i traktatens artikel 93, stk. 2, ikke blot den virksomhed eller de virksomheder, som modtager støtte, men lige såvel personer, virksomheder eller sammenslutninger, hvis interesser måtte være blevet berørt af den tildelte støtte, dvs. navnlig konkurrerende virksomheder og erhvervsorganisationer (Domstolens dom af 14.11.1984, sag 323/82, Intermills mod Kommissionen, Sml. s. 3809, præmis 16, og dommen i sagen Cook mod Kommissionen, præmis 24, og i sagen Matra mod Kommissionen, præmis 18, samt dom af 2.4.1998, sag C-367/95 P, Kommissionen mod Sytraval et Brink's France, Sml. I, s. 1719, præmis 41, som stadfæstede Rettens dom af 28.9.1995, sag T-95/94, Sytraval et Brink's France, Sml. II, s. 2651).
- 41 Det fremgår ligeledes af retspraksis, at det er en betingelse for at realitetspåkende et søgsmål rejst af en konkurrent til støttemodtageren, at sagsøgerens konkurrencemæssige stilling på markedet berøres af støtten. I modsat fald har sagsøgeren ikke status som interesseret part som anført i traktatens artikel 93, stk. 2 (jf. dommen i sagen Waterleiding Maatschappij mod Kommissionen, præmis 62).
- 42 Hvad konkret angår spørgsmålet, om sagsøgernes konkurrencemæssige stilling på markedet er berørt, må det først bemærkes, at de ikke konkurrerer direkte

med modtagerne af den omtvistede støtte, som jo angår den kombinerede transport af varer ad jernbane/landevej, mens sagsøgerne for den enes vedkommende er en virksomhed, hvis aktiviteter består i omladning og oplagring af varer i Hamburgs havn, mens det for de to andres vedkommende er tale om foreninger, der især repræsenterer interesserne for de virksomheder, som driver den nævnte virksomhed i de tyske højsøhavne. Denne konklusion afkræftes ikke af undersøgelsen fra Planco Consulting GmbH. Undersøgelsen tager sigte på at godtgøre, at lavere omkostninger ved indre transport fra og til højsøhavne påvirker konkurrencen mellem havnene, men beviser ikke, at de erhvervsdrivende på området for omladning og oplagring af varer i de tyske havne konkurrerer direkte med modtagerne af den omtvistede støtte.

- 43 Det må tillige fastslås, at sagsøgerne ikke har bevist, at de er blevet berørt af de anfægtede beslutninger.
- 44 Herved påberåber sagsøgerne sig den omsætningsnedgang, de har registreret på området for varetransport med Prag som bestemmelsessted. Men for det første fremgår det af sagens oplysninger, at sagsøgernes omsætning ikke i de år, hvori ydelsen blev udbetalt, fik en væsentlig nedgang, og for det andet har sagsøgerne ikke kunnet bevise en direkte årsagssammenhæng mellem den nævnte omsætningsnedgang og ydelsen af den omtvistede støtte.
- 45 Sagsøgerne fremlægger således omsætningen fra Metrants, et selskab kontrolleret af HHLA, som varetager den indre transport af containere på strækningen Hamburg-Prag og Zelechovice fra januar 1992 til december 1996, der skal vise, at Rotterdams havn, da pendultoget i Rotterdam (som der blev ydet direkte

tilskud til ved støtte nr. 484/95) blev taget i brug, angiveligt fik den containertrafik, der blev tabt i Hamburgs havn.

- 46 Det må imidlertid bemærkes, at selv om det, ifølge oplysninger i tabellen i bilag 24 til replikken, fremgår, at omsætningen for Metrans — i september måned 1994, dvs. på det tidspunkt, da pendultoget mellem Rotterdam og Prag blev taget i brug — viste et fald, fremgår det af nævnte tabel, at disse tal allerede fra oktober 1994 på ny gik i vejret parallelt med omsætningen fra nævnte tog. Selv om det måtte antages, at Rotterdam-pendultoget faktisk absorberede en del af den togtrafik, der udgik fra Hamburgs havn, ville dette have været af midlertidig karakter og havde ikke alvorligt berørt de tyske erhvervsdrivendes omsætning. Hertil kommer, at det, eftersom den midlertidige nedgang i Metrans' omsætning blev registreret i månederne august og september 1994 — på tidspunktet for ibrugtagningen af pendultoget mellem Rotterdam og Prag, og ikke i løbet af årene 1995 og 1996, da støtten blev ydet — er tilladt at antage, at enhver mulig virkning på de tyske erhvervsdrivendes aktiviteter må tillægges denne ibrugtagning, ikke ydelsen af støtte.

- 47 Endelig udtales, at man på grundlag af parternes fremlagte oplysninger kun kan komme til den konklusion, at de tyske højsøhavne i årene 1994, 1995 og 1996 var forholdsmæssig bedre udviklede hvad angår den indre transport til Østeuropa end Rotterdams havn, hvilket sagsøgerne har erkendt. Navnlig viser bilag 20 til replikken — der indeholder et uddrag af de officielle statistikker over handels-skibstrafikken på havene, udarbejdet af Forbundsrepublikken Tysklands statistikkontor, vedrørende udviklingen i containeromladningen i havnene i Hamburg, Bremen og Bremerhaven i årene 1994, 1995 og 1996 — at antallet af omladede containere steg støt og regelmæssigt.

- 48 Følgelig har sagsøgerne ikke fremlagt oplysninger, der er tilstrækkelige til at vise, at deres konkurrencemæssige stilling på markedet blev berørt af ydelsen af den omtvistede støtte.

- 49 Hvad angår det forhold, at UVHH og ZDS hævder, at deres søgsmål kan fremmes til realitetspåkendelse, da de er foreninger, som repræsenterer de tyske høj-søhavnes interesser, skal der i overensstemmelse med fast retspraksis henvises til, at en forening, der er oprettet for at varetage en gruppe borgeres kollektive interesser, ikke kan anses for at være individuelt berørt — i den i traktatens artikel 173, stk. 4, forudsatte betydning — af en retsakt, der påvirker denne gruppes interesser generelt, og derfor ikke har kompetence til at anlægge sag med påstand om annullation, når foreningens medlemmer ikke kan gøre det individuelt (Domstolens dom af 14.12.1962, forenede sager 19/62-22/62, Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes m.fl. mod Rådet, Sml. s. 943, og af 2.4.1998, sag C-321/95, Greenpeace Council m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1651, præmis 14 og 29). Da UVHH og ZDS ikke har godtgjort, at deres medlemmer under de foreliggende omstændigheder har søgsmålskompetence, er disse foreninger afskåret fra søgsmål.
- 50 I øvrigt vil de nævnte foreningers søgsmål ikke kunne fremmes til realitetspåkendelse i den betydning, der forudsættes i Domstolens dom af 2. februar 1988 i sagen Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen (forenede sager 67/85, 68/85 og 70/85, Sml. s. 219, præmis 21-24), og i dom af 24. marts 1993 i sagen CIRFS m.fl. mod Kommissionen (sag C-313/90, Sml. I, s. 1125, præmis 29 og 30). I disse to domme anerkendte Domstolen, at den sagsøgende sammenslutning havde selvstændig retlig interesse i sin egenskab af henholdsvis forhandlingspart i relation til de af Kommissionen anfægtede bestemmelser og samtalepartner for Kommissionen vedrørende fastlæggelsen af støtteordningen og forlængelse og tilpasning heraf. UVHH og ZDS har imidlertid ikke påvist at være i besiddelse af en sådan egenskab. Heraf følger, at de ikke har nogen selvstændig retlig interesse i den betydning, som forudsættes i den nævnte praksis (jf. i denne retning Rettens dom af 11.2.1999, sag T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen og Hapag-Lloyd mod Kommissionen, Sml. II, s. 179, præmis 55-64).
- 51 Hvad angår sagsøgernes udtalelse om, at deres annullationssøgsmål er det eneste retsmiddel, der står til deres rådighed for at anfægte den omtvistede støtte, må også denne bedømmes som irrelevant. Herved skal det blot fremhæves, at Retten ikke, blot fordi der muligvis ikke, som hævdet af HFL, er adgang til at anlægge sag i henhold til national ret i Tyskland, kan overskride grænserne for sin kompetence i henhold til traktatens artikel 173, stk. 4 (Domstolens kendelse af

23.11.1995, sag C-10/95 P, Asocarne mod Rådet, Sml. I, s. 4149, præmis 26, og af 24.4.1996, sag C-87/95 P, CNPAAP mod Rådet, Sml. I, s. 2003, præmis 38, samt Rettens dom af 5.6.1996, sag T-398/94, Kahn Scheepvaart mod Kommissionen, Sml. II, s. 477, præmis 50, og dommen i sagen Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen og Hapag-Lloyd mod Kommissionen, præmis 52).

- 52 Af samtlige ovenstående betragtninger følger det, at de anfægtede beslutninger ikke i relation til sagsøgerne er beslutninger, der berører dem individuelt i den forstand, som forudsættes i traktatens artikel 173, stk. 4.
- 53 Sagen vil derfor være at afvise, uden at det er nødvendigt at undersøge, om sagsøgerne er umiddelbart berørt af de anfægtede beslutninger.

Sagens omkostninger

- 54 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 55 Sagsøgerne har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEEN (Fjerde Udvidede Afdeling)

- 1) Sagen afvises.

- 2) Sagsøgerne bærer deres egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.

Tiili

Lindh

Moura Ramos

Cooke

Mengozi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. marts 2001.

H. Jung

P. Mengozzi

Justitssekretær

Afdelingsformand